

מקום למנהיגות- קריית שמונה

תוכנית לקידום אקטיביזם של צעירים בקהילה, לחיזוק תחושת הזהות המקומית וגם האישית, לקידום חיבור משמעותי לעיר, להיסטוריה ולנרטיב שלה, וחיבור לתוכניות האסטרטגיות של העיר בתחום החברתי, הכלכלי, החינוכי ועוד

תקציר התוכנית:

מקום למנהיגות היא תוכנית הפועלת לחיזוק הקשר של צעירים מלגאים בני קרית שמונה עם המקום, כולל פיתוח נרטיב, והכרות עמוקה עם הסיפור של העיר, המשאבים והנכסים הקיימים בעיר ועם האתגרים עמם היא מתמודדת. מטרת התוכנית לקדם מנהיגות מקומית, עשייה חברתית, תחושת שייכות, מציאת הזהות שלהם ביחס לעצמם וביחס לעיר עצמה. התוכנית מיועדת לבני קריית שמונה בלבד.

הרציונל לפיתוח של התוכנית הוא **לחזק את המנהיגות המקומית הצעירה ולצמצם את ההגירה השלילית**. הצורך הוא שצעירים יהיו פעילים, יובילו, ישפיעו ויעזרו לעיר להתפתח למקום שטוב להם לחיות בו, תוך שהם פעילים, אקטיביים במקום בו הם גרים.

התוכנית מספקת לצעירים בני מקום, בעלי פוטנציאל הובלה אך ללא ידע בתחום, את הידע והכלים למימוש יוזמות וחברתיות ואת חיבור למה שקורה בעיר, במטרה להגביר את תחושת השייכות שלהם. השאיפה היא כי מתוך התוכנית הם ימשיכו לפעול בעיר, יזבקו בחיידק העשייה והאקטיביזם. **התוכנית מחוברת בעבותות לתחום הצעירים ולגורמים שונים בעיר.**

התוכנית פועלת 4 שנים, בשיתוף פעולה עם מכללת תל חי, מוטב יחדיו (מערך בינוי קהילה בעיר) ומגבית קנדה. במסגרת התוכנית נפגשים המלגאים אחת לשבוע למשך 3 שעות ומקדישים יום נוסף לעשייה החברתית. במסגרת המפגש, נערכים תהליכי למידה והעמקה בנוגע ליוזמות והפרויקטים אותם מבקשים המלגאים לקדם, ביחד עם חשיפה של הקיים וצרכי הקהילה. היוזמות והפרויקטים הם קצרי טווח ומהווים התנסות משמעותית בעיצוב והוצאה לפועל של אירוע/פרויקט.

מטרות:

- לטווח הקצר-
 - צעירים שותפים לעשייה בעיר, מפתחים יוזמות ופרויקטים בעיר המייצרים השפעה חברתית, מגשרים על פערים חברתיים ומייצרים מענים בהתאם.
 - צעירים מחוברים לעיר, לקריית שמונה
- לטווח הארוך-
 - בוגרי תוכנית משתלבים בתפקידי מפתח הלוקחים חלק בעשייה בעיר.
 - צעירים נשארים בעיר
 - הצעירים ממשיכים כאזרחים אקטיביים, מעורבים ומשפיעים על איכות החיים בעיר

מפעל הפיס

קהל היעד:

- עיקרי: סטודנטים מגילאי 20-30
- משני: קהל היעד של היוזמות, הנהנים מהיוזמות והפרויקטים המוצעים על ידי המלגאים: צעירים, נוער, ותיקים ועוד.

עקרונות הפעולה בתוכנית:

- התוכנית מבוססת על שותפות! שותפויות, לפני הכל, חשוב מאוד להגדיר מי השותפים מיהם בעלי העניין לתוכנית כזאת. **השותפות מוכיחה עצמה** כאשר אין תקציבים וכולם נרתמים להציע כסף או שווה כסף כדי לתמוך ביישום התוכנית.
 - **עבור המלגאים** – התוכנית מבוססת על למידה מאוד מגוונת ויישום – למידה מתוך התנסות, תכנים מגוונים ופרקטיקה- זה לא עוד קורס, **זאת תוכנית למידה פרקטית מאוד**. תוכנית עם רציונל מעשי ברור ולכן יש דגש רב על שילוב אנשים מהעיר שיכולים לספר ממקור ראשון ויכולים להתחבר למיזמים. בעלי תפקידים בעיר חושפים לעשייה החברתית שקיימת בעיר, וגם לצרכים שקיימים בעיר.
 - התוכנית **עובדת על הפיתוח האישי-מקצועי**, נותנת כלים לבניית תוכנית עבודה, לביורר החזון האישי שלי למגוון של כלים לקדם בעיר נושא מסוים, ליזום לפתח...לנהל פרויקט/מיזם חברתי.
 - **יש מקום ליוזמות של הצעירים**-מילגאים עצמם. לעיתים הם באים עם רצונות שלהם והדגש הוא על **לעשות חיבורים נכונים**- בין המחלקות, אנשי מקצוע, מסגרות מתאימות כי שיהיה לפרויקט אבא ואמא בעיר. התכנית שמה דגש לבחירה האישית של המלגאים בפרויקט שחשוב להם לקדם.
- דוגמאות ליוזמות ופרויקטים אותם מפעילים המלגאים: מופע סטנדאפ של מקומיים, הרכב צעירים, פרלמנט נוער, דירות מדברים המשקפים תמונות מתוך ארכיון וכדומה.

רקע וידע ייחודיים של המלגאים המעורבים:

- סטודנטים בני מקום בלבד.
- בעלי יכולת הקשבה, יכולת ביטוי, יכולת לשתף פעולה, לעבוד בקבוצה. בעלי זיקה לקריית שמונה, רצון לעשות לתרום, ולקדם.
- בעלי מוטיבציה לעשות וללמוד,
- בעלי יכולת להתחייב. מכיוון שמדובר בתוכנית ארוכה מבחינת השעות הנדרשות אל מול המלגה המתקבלת.

שותפים עיקריים ליישום התוכנית:

- מפעל הפיס
- מכללת תל חי, מוטב יחדיו ומגבית קנדה.
- יכולים להשתלב כשותפים גם: מרכזים קהילתיים, גורמים עסקיים, עמותות המעוניינות לקדם אקטיביזם קהילתי

תקציב שנתי נדרש:

- סה"כ התקציב - 140,000 ש"ח
- מנחה שנתי לתכנית 11,000 ₪ (יכול להיות גם שווה כסף)
- מקום וכיבוד 5000 ₪
- סדנאות 12,000 ₪
- תקציב יוזמות 12,000 ₪
- היתרה - מלגות. משתנה בהתאם לגודל הקבוצה.
- **משאבים נוספים נדרשים:** סדנאות והכשרות פנימיות, מקום לפעילות, ציוד כלשהו

צעדים/שלבים עיקריים ליישום התוכנית:

1. פרסום הפרויקט בחודש ספטמבר – גיוס ומיון המלגאים
2. בנובמבר מתחילים אוריינטציה, ולאט לאט מתחילים לחשוף אותם ליוזמות קיימות (4 יוזמות) והם מדרגים איזו יוזמה הם מעדיפים והם מתחילים תהליך קבוצתי. הזרקור מופנה להובלה שלהם.
3. החל מדצמבר מלווים את הסטודנטים בהעשרה, חשיבה, מפגשי גיבוש ובפיתוח המיזמים: המילגאים מתחלקים לצוותים- לפי תחומי עניין. רכזת מעורבות חברתית, ומנהלת קשרי אקדמיה קהילה במכללה מלוות כל אחת מספר צוותים. המילגאים מתחילים לפתח את היוזמות שלהם, בתהליך שלבי של למידה, הכולל:
 - מיפוי צרכים ומענים בעיר, לטובת חקר הבעיה והצורך: שולחים את הסטודנטים לפגוש את האנשים הרלוונטיים בעיר על מנת שיספקו להם מידע
 - כתיבת כרטיס פרויקט
 - רתימת שותפים
 - בניית תקציב לפרויקט. הסטודנטים יקבלו מענק למימוש היוזמה שלהם.
4. סיום עיצוב היוזמה עד סוף חודש יוני (140 שעות שנתיות לאורך שנה אקדמית).
5. עד סוף אוגוסט כל היוזמות מיושמות.
6. בסיום שיחות סיכום ברמה הפרטנית על מנת להבין היכן כל אחד עומד. בתום התכנית ניתן להשתלב בתוכניות שונות קיימות בעיר.

תהליכי ניהול והפעלת המלגאים:

- המתעניינים שולחים קורות חיים.
- **מיון המלגאים:** המיון מתבצע בשני שלבים: באמצעות ראיונות קבלה ומרכזי הערכה. בתהליך המיון מבקשים לאתר את המלגאים המתאימים באופן מיטבי לרקע וליידע הייחודיים הנדרשים למלגאים בתכנית, כפי שפורט לעיל. את הראיונות מובילים מנהלת מרכז הצעירים, מנהלת קשרי אקדמיה במכללה, מנהל מערך בינוי קהילה והמנחה של התכנית.
- לאחר ראיונות מתקיימים מרכזי הערכה ל-50% מהסטודנטים שעברו את שלב הראיונות.

הכשרה: מועברת על ידי אנשי מפתח בעיר ועל ידי מומחים בתחום. [זוגמא לסילבוס](#)
[הכשרה](#). תכנית ההכשרה כוללת:

- רקע על העיר, שיח על זהות אישית ומקומית, על עשייה חברתית הקיימת בעיר. מפגשים עם הקהילות המקומיות/סטודנטיאליות
- תהליך של בניית זהות אישית ומקומית
- כלים ומיומנויות להצלחת הפרויקטים: מנהיגות, יכולת שיווק ופרקטיקות,
- הפן הקבוצתי הינו חשוב והגיבוש הכרחי, לומדים אודות עמידה מול קהל. מתקיימת סובלימציה למציאות העכשווית ומתאימים את התוכן לקבוצה ע"י הכוחות המקומיים.

- **ליווי:** הסטודנטים מלווים בצוותים, לפי יוזמות/פרויקטים. בתהליך הליווי הסטודנטים לומדים להיות יותר ביקורתיים. דרך הפרויקט הם חווים היכרות מעמיקה עם אנשים ברשות ובאגפים השונים של העיר. החיבור הראשוני עם הרשות וקבלת כלים פרקטיים יכולים לשמש אותם כאנשים בוגרים בעתיד. בהכשרה ובליווי הם לומדים כיצד ניגשים לפרויקטים, כיצד ניגשים לעבודה, איך מציגים מיזם בצורה נכונה ועוד. המשתתפים מעידים כי הם מקבלים כלים לחיים.
- **סיום:** סיום התכנית מתחלק לשניים:

- **סיכום ומשוב על הפרויקט** יחד עם המנחים של התוכנית – ההצלחות, הפקת לקחים השפעה, ומה ניתן לעשות בהמשך.
- **סיכום לכלל משתתפי התוכנית** – על התוכנית כולה, לרבות רפלקציה על התהליך שעברתי כצעיר וכמלאגי תושב המקום.

עם מבט לעתיד: ההצלחה היא שהצעירים מבטאים שיח חיובי מקדם על העיר- זאת הצלחה חשוב לנצל את המומנטום של חווית ההצלחה, ההשפעה והשינוי, ההכרות עם בעלי תפקידים בעיר. כיצד ניתן ל"נצל" את הכוחות של מי שכבר עבר תהליך להמשיך ולעשות, בתנאים שונים מתנאי המעורבות תחת המלגה. **ניתן לפנות לקבוצה של בוגרים:** (קבוצת צעירים שפועלת בעיר, יש מקום לפנות אליו, יש את הרובעים שמחולקים לקבוצות פעילים שחלקם משתלבים שם כצעירים פעילים. ויש קבוצת מנהיגות לאנשים עם ניסיון פיקודי-ניהולי.) ניתן להציע מעורבות כאינדיבידואל וניתן להציע להמשיך ולנהל את הפרויקט או פרויקטים אחרים בעיר

מפתחות להצלחה ביישום התוכנית:

- לדעת לעבוד בשותפות – לנהל שותפות
- לחבר כל צעיר למה שבוער בו
- לחבר לתשתית ולעשייה של העיר – תשתית קיימת ועתידית
- לא לוותר – להאמין
- לדעת לשלב למידה ופרקטיקה במינון נכון
- להבין שהצעירים עצמם – הם בעלי פוטנציאל ויכולות מאוד משמעותיות ומשפיעות על העיר ואם נגרום להם להתפתח ולקחת חלק אקטיבי במה שקורה בעיר- אז אפשר להגיע למקומות מדהימים.

חסמים/אתגרים ביישום המודל:

- חוסר יציבות בה נדרשים למצוא תקציבים חדשים כל שנה.
- צריך לדעת לעבוד בשותפות, ללא שותפויות התכנית לא יכולה לצאת לפועל.
- אתגר מקצועי - לשנות תפיסה ופארדיגמות על המקום, על המשאבים במקום, על אקטיביזם

פרטי איש קשר להעמקה ולמידה נוספת:

- שני סומך עטיה – 0504698105, rakezet.k8@gmail.com